

Setesdal brannvesen IKS

Møteinnkalling

Utvalg: Styret Setesdal brannvesen IKS
Møtested: Bygland brannstasjon
Dato: 08.10.2021
Tid: 10:00

Evt. forfall meldes på tlf. 911 18 991 til **daglig leder/brannsjef** som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

Evje, 04.10.21

Leiv Rygg Langerak
Styreleder

Mikael Kristiansen
Daglig leder

Saksnr	Innhold
PS 24/21	Godkjenning av innkalling og saksliste
PS 25/21	Godkjenning av møtebok
PS 26/21	Daglig leder orienterer
PS 27/21	De tillitsvalgte orienterer
PS 28/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Bykle kommune
PS 29/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Valle kommune
PS 30/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Bygland kommune
PS 31/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Evje og Hornnes kommune
PS 32/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Iveland kommune
PS 33/21	Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS
PS 34/21	Økonomistatus og økonomiplan
PS 35/21	Avklare lønshåndtering for heltidsmannskaper
PS 36/21	Eventuelt
PS 37/21	Mandat arbeidsmiljø kartlegging

PS 24/21 Godkjenning av innkalling og saksliste

PS 25/21 Godkjenning av møtebok

PS 26/21 Daglig leder orienterer

1. Bli kjent i det nye styret / daglig leder
2. Gjennomgang brann og eksplosjonsvernloven. Link: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20?q=brannloven>
3. Gjennomgang av dimensjoneringsforskriften. Link: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-06-26-729>
4. Gjennomgang av brann- og redningsvesenforskriften. Link: [Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene \(brann- og redningsvesenforskriften\) - Lovdata](#)
5. Gjennomgang selskapsavtale (vedlagt)
6. Gjennomgang styreinstruks (vedlagt)
7. Gjennomgang instruks for daglig leder (vedlagt)
8. Gjennomgang etiske retningslinjer (vedlagt)
9. Gjennomgang Reiseregning og avlønning for styrearbeidet (vedlagt)
10. Gjennomgang forsikringer vi har gjennom WAKO forsikringsmegling
11. Gjennomgang medlemskap i Samfunnsbedriftene, samt pålogging.
12. Status og informasjon om Setesdal brannvesen IKS (powerpoint som nyttes på møtet sendes styret etterpå)

Styreinstruks Setesdal Brannvesen Iks

Styret i Setesdal Brannvesen Iks har den 11. oktober 2018 fastsatt slik styreinstruks for styrets arbeid og saksbehandling:

1. Styreinstruks formål

Hensikt med denne styreinstruks er å sikre at styrets medlemmer er samstemt med hensyn til styrearbeidets form, innhold og gjennomføring. Styrearbeidet i Setesdal Brannvesen Iks skal følge denne styreinstruksen. Styret kan i enkeltsaker vedta å fravike instruksen.

2. Styrets ansvar og arbeidsoppgaver

Styret er underordnet representantskapets myndighet. Styret skal utføre sine oppgaver i henhold til IKS-loven, selskapsavtalen og rammene som fastsettes av eierkommunene. Styret skal behandle saker som etter loven og selskapsavtalen er tillagt styret. Et styremedlem og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker. Saker av uvanlig art eller stor betydning for selskapet skal behandles av styret.

Styret skal regelmessig vurdere selskapets egenkapital. Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved omfanget av virksomheten i selskapet

Styret ansetter og fastsetter vilkår for daglig leder.

Styret skal gjennomgå daglig leders rapporter, regnskapsrapporter, årsregnskap, årsberetning og rapporter fra revisor.

Styret skal årlig foreta en evaluering av sitt og daglig leders arbeid.

3. Møteplan, innkalling, med mer

Daglig leder forbereder i samråd med styreleder de saker som skal behandles av styret.

På siste styremøte hvert år vedtar styret møteplan for kommende år, det fastsettes minimum to møter pr. halvår. For øvrig gjennomføres styremøter etter behov.

Styreleder innkaller til styremøte. Styremedlemmer som er forhindret fra å delta på styremøtene, skal så snart som mulig varsle administrasjonen som innkaller eventuelle vararepresentanter.

Dagsorden på styremøtene: Vanligvis skal et styremøte ha følgende dagsorden:

- Eventuelle merknader til innkalling og saksliste
- Gjennomgang av protokoll fra forrige møte
- Rapportering av økonomi og drift – herunder
  - Vurdering av selskapets resultatutvikling og økonomiske stilling
  - Orientering om interne forhold (personell, HMS etc.)
  - Beslutning om investeringer og andre saker som går ut over daglig leders fullmakter
  - Saker som omhandler strategi, planer og budsjetter
  - Eventuelt

4. Behandling i møte

Daglig leder, eller den han/hun peker ut står for presentasjon av den enkelte styresak.

Styret kan treffe beslutning når minst halvparten av styremedlemmene er tilstede. Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende har stemt for, forutsatt at disse utgjør mer enn en tredjedel av samtlige styremedlemmer. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

5. Protokollføring

Det skal føres protokoll over alle saker som behandles av styret. Daglig leder fungerer som styrets sekretær, og fører normalt protokollen med mindre styret beslutter noe annet.

Protokollen skal angi tid for møtet og deltakelse, om hele eller deler av styrebehandlingen foregikk på en annen måte enn ved å avholde møte. Alle vedtak og resultat av avstemninger skal fremgå av protokollen. Er vedtak i styret ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot forslaget.

Protokollen skal signeres av alle styremedlemmene som har deltatt i styrebehandlingen så raskt som mulig etter godkjenning. Styremedlemmer som ikke var tilstede under behandling, skal også signere med påskriften "sett".

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	Telefax: 379 30908
E-post:jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

6. Styrebehandling utenfor møte

Hvis styrets leder vurderer det til at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte, kan styret behandle saker uten å avholde møte. Årsregnskap og årsberetning skal alltid behandles i møte. Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så langt som mulig kan foreta en samlet behandling av saker som behandles uten møte.

Daglig leder eller styremedlem kan kreve møtebehandling.

7. Habilitet

Medlemmer av styret som er tjenestemenn i eierkommunene er automatisk inhabile når saker hvor selskapet er part skal behandles i folkevalgte organer eller administrasjonen i kommunen.

Et styremedlem kan ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har særlig betydning for egen del eller for noen nærstående slik at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det presiseres i denne forbindelse at det skal mye til før en sak som gjelder en ansatt, gir inhabilitet for styremedlemmer valgt av de ansatte.

8. Taushetsplikt for styrets medlemmer og ved styredeltakelse

Styremedlemmer, varamedlemmer, daglig leder og eventuelt andre som deltar på styremøter uten å være styremedlemmer har taushetsplikt om alle opplysninger og informasjon de måtte få om selskapet og ansatte gjennom sin utførelse av styreverv og deltakelse på styremøter. De skal bevare taushet om alle selskapets forretningsanliggender og om forholdet til klienter, kunder eller andre forretningsforbindelser. Taushetsplikten gjelder også overfor andre ansatte i selskapet. Taushetsplikten gjelder ikke innad i styret.

Taushetsplikten gjelder også etter at styrevervet er opphørt. Brudd på taushetsplikten kan medføre erstatningsansvar og i noen tilfeller også straffeansvar.

Når noen trer tilbake som styremedlem eller daglig leder, plikter de å levere tilbake alt sensitivt materiale angående selskapet som de har i sin besittelse.

9. Daglig leder, dennes oppgaver og plikter ovenfor styret

Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Dette nedfelles i en egen instruks for daglig leder

---

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	Telefax: 379 30908
E-post:jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

Daglig leder skal sørge for at selskapets regnskap føres i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

Både styreleder og styret i fellesskap gjennomfører medarbeidersamtale med daglig leder.

Daglig leder plikter å møte i styret, hvor han har uttalerett.

10. Varighet

Denne styreinstruks trer i kraft fra og med 1. november 2018, og gjelder inntil den blir endret av styret med vanlig flertallsbeslutning.

Gro Anita Mykjåland
Representantskaps leder

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	Telefax: 379 30908
E-post: jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

Instruks for daglig leder, brannsjef av Setesdal Brannvesen Iks

1. Innledning

Disse retningslinjene er fastsatt av styret for å sikre at funksjonen som daglig leder utøves som forutsatt av styret. Det vises også til de deler av styreinstruksen som omfatter daglig leders funksjon.

2. Daglig leders/brannsjefens ansvar og oppgaver

Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet. Daglig leder rapporterer direkte til styret og nærmeste overordnede for daglig leder er styret ved styreleder. Daglig leder er nærmeste overordnede for selskapets ledergruppe.

Brannsjef skal:

- Lede selskapet i henhold til lovverk, selskapsavtale og følge de retningslinjer, delegasjonsvedtak og beslutninger som representantskapet og styret vedtar.
- Forvalte selskapets menneskelige og materielle ressurser og lede selskapet mot de mål og vedtak representantskapet og styret fastsetter
- Utvirke et åpent og godt samarbeid med styret og representantskapet og støtte vedtak i disse organer
- Holde styret løpende informert om forhold av vesentlig betydning
- Påse at selskapets etiske retningslinjer følges
- Brannsjef skal sørge for innkalling med nødvendig grunnlag for å behandle sakene, til medlemmer og varamedlemmer senest en uke før styremøte, hvis det ikke foreligger helt spesielle forhold som tilsier noe annet.
- Sørge for at det utarbeides en avvikrapport med kommentarer som gir styret en oversikt over selskapets økonomi, HMS og status i forhold til planer som er gjort gjeldende for året.

- Dersom styret krever det gi styret eller enkelte medlemmer en nærmere redegjørelse om konkrete saker.
- Følge opp utviklingstendenser, samt orientere styret og andre berørte om forhold av interesse innenfor brann og redningsområdet.
- Jevnlig å forestå vurdering av strategi, langsiktige mål og overordnede planer og legge disse vurderinger frem for styret
- Å tilpasse organisasjonen ved endrede mål og ytre forutsetninger og rapportere dette til styret
- Åpne og gode interne samarbeidsforhold for de ansatte og deres tillitsvalgte

3. Utadrettet opptreden og informasjon

Daglig leder har det generelle informasjonsansvar i selskapet med unntak av informasjonsoppgaven om styrets arbeid, som tilligger styreleder

Daglig leder skal tilrettelegge for god informasjon og gode forhold overfor eierne, kunder, offentlige myndigheter, forretningsforbindelser og media.

Daglig leder vil være selskapets daglige ansikt utad og må som sådan ikke svekke selskapets omdømme.

Evje mai 2018
Styret for SBV Iks

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	Telefax: 379 30908
E-post:jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	Telefax: 379 30908
E-post: jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

Setesdal Brannvesen IKS

Selskapsavtale - Setesdal brannvesen IKS

Revidert etter vedtak i representantskapet 22. mars 2017.

Organisasjonsnummer: 887 932 492

**SELSKAPSAVTALE
FOR
SETESDAL BRANNVESEN IKS**
Vedtatt i representanskapet 22. mars. 2017

§ 1 SELSKAPETS NAVN

Selskapets navn er: Setesdal Brannvesen IKS

§ 2 DELTAKERE

Deltagere i selskapet er:

Bygland kommune

Bykle kommune

Evje og Hornnes kommune

Iveland kommune

Valle kommune

§ 3 SELSKAPETS FORMÅL

Selskapet er et interkommunalt selskap opprettet i medhold av Lov om interkommunale selskaper av 29.01 1999 nr. 6. Selskapet skal ivareta deltagernes oppgaver, plikter og behov innenfor brann og eksplosjonsvern, ulykkes og redningsberedskap, brannforebyggende og kontrolloppgaver og andre forhold som naturlig hører inn under dette formålet, herunder ivaretagelse av plikter og oppgaver knyttet til nødmeldingssentralene (110 sentral) og oppgaver knyttet til akutt forurensning.

Alle oppgaver skal utføres innenfor det til en hver tid gjeldende regelverk.

Selskapet plikter å delta i samarbeid med andre når dette følger av lov, forskrift, statlige pålegg eller annet avtaleverk for å ivareta oppgaver under formålet.

Selskapet kan opprette egne selskaper, inngå avtaler med andre kommuner, selskaper og virksomheter for å ivareta formålet.

Selskapet kan selge tjenester knyttet til formål så langt dette ikke vil være i strid med lov eller forskrift.

Selskapet er underlagt den til en hver tid gjelde forvaltningslov og offentleglov

§ 4 HOVEDKONTOR

Selskapet har sitt hovedkontor i Evje og Hornnes kommune

§ 5 REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet er selskapets øverste organ og består av 10 medlemmer.

Deltagerne utpeker hvert 4 år i forbindelse med ny valgperiode 2 representanter hver med 2 vararepresentanter til representantskapet

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder. Disse velges for 4 år av gangen.

§ 6 STYRET

Selskapet skal ha et styre bestående av 7 medlemmer med varamedlemmer. Ved innkalling av varamedlemmer følges oppsatt liste over varamedlemmer
Sammensetningen skal ivareta lovens krav til kjønnsfordeling.

Fem styremedlemmer velges av representantskapet slik at hvert kjønn skal være representert. To styremedlemmer velges av og blant de ansatte. Hvert kjønn skal være representert, men dersom ett kjønn utgjør mindre enn 20 % av det samlede antall ansatte er det ikke krav om at begge kjønn skal være representert.

Representantskapet velger leder og nestleder.

Styremedlemmene velges for 2 år om gangen og kan velges om igjen. Henholdsvis 2 og 3 av styrets medlemmer er på valg hvert år. Første gang velges 2 av styrets medlemmer og 2 varamedlemmer for 1 år. Styret skal ivareta selskapets oppgaver og styrets oppgaver etter selskapsloven.

§ 7 Daglig leder

Selskapet skal ha daglig leder. Dette skal være brannsjefen som skal inneha kvalifikasjoner etter lov og forskrifter for å utøve brannsjefoppgaver.

Daglig leder er saksbehandler og sekretær for styret og deltar i styremøtene med tale og forslagsrett med unntak der styret vedtar at daglig leder ikke skal møte.

§ 8 INNSKUDDPLIKT

Deltagerne innbetaler et innskudd i form av alt materiell og utstyr som ved opprettelsen av selskapet var i bruk for den enkelte kommunens brann og redningsvirksomhet. Innskuddet er fordelt mellom kommunene. Dette fordeler seg slik:

Deltagere	Beløp
Bygland kommune	NOK 612 500,-
Bykle kommune	NOK 1 841 600,-
Evje og Hornnes kommune	NOK 1 631 600,-
Iveland kommune	NOK 851 000,-
Valle kommune	NOK 748 400,-

Kommunenes deltagerandel i selskapet er uavhengig av innskuddsfordelingen.

§ 9 INVESTERINGS - OG DRIFTSUTGIFTER

Investeringsutgifter og driftsutgifter i selskapet fordeles mellom eierkommunene i samsvar med kommunenes ansvarsfordeling jf. punkt 10. Nye brannstasjoner dekkes likevel av den enkelte deltager.

Fordelingen av utgifter skal vurderes hvert 5 år, første gang per 1. januar 2019. Vedtas endringer i utgiftsfordelingen, inngår endringene som tilleggsdel til denne avtalen.

Grunnlaget for utgiftsfordeling skal være at hver kommune betaler 8 % av utgiftene pluss en andel av de resterende utgiftene som fordeles etter de faktiske kostnader knyttet til selskapets virksomhet og i henhold til vedtatt dokumentasjon for brannvesenet.

Hver kommune plikter innenfor egen kommunegrense å stille til disposisjon hensiktsmessige lokaler for selskapets virksomhet. Drift og vedlikehold av slike lokaler reguleres i egne leieavtaler mellom den enkelte

deltager og selskapet. Eventuell slik økt beredskap/standard skal fremgå av dokumentasjonen for brann og eksplosjonsvernoppavene som ligger inn under selskapet.

Den enkelte deltager kan velge bedre beredskap/standard på tjenester enn den som følger av lov eller forskrift. Ekstrakostnader en deltager har på grunn av høyere beredskap/standard, skal dekkes av deltagerkommunen alene, og skal være innarbeidet i ansvarsfordelingen, jf. punkt. 9.

§ 10 EIERANDEL OG ANSVARFORDELING

Deltagerne har følgende eier -og ansvarsfordeling i prosent:

Deltager	Eierandel
Bygland kommune	21,8 %
Bykle kommune	17,0 %
Evje og Hornnes kommune	15,0 %
Iveland kommune	25,4 %
Valle kommune	20,8 %

Kostnadsfordeling pr deltager pr. 01.01.11i prosent:

Deltager	Kostnadsfordeling
Bygland kommune	17,7 %
Bykle kommune	25,7 %
Evje og Hornnes kommune	20,6 %
Iveland kommune	17,9 %
Valle kommune	18,1%

Deltagerne hefter for selskapets samlede forpliktelser i samme forhold som eierandelen.

§ 11 LÅNEOPPTAK

Selskapet kan oppta lån på inntil NOK 20 000 000,- til investering. Dersom samlet låneopptak overstiger NOK 15 000 000,- skal ytterligere låneopptak, uavhengig av størrelse, godkjennes av representantskapet. Investeringsbehovet tas opp til revurdering hvert 5 år, første gang 01.01 2019.

§ 12 DELEGASJON AV MYNDIGHET TIL SELSKAPET OG VIDEDELEGERING I SELSKAPET

Den enkelte deltager delegerer sin myndighet etter den til en hver tid gjeldene brann- og eksplosjonsvernlov med forskrifter til selskapet, herunder myndighet etter forurensningsloven i tråd med den til en hver tid gjeldende kommunelov.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Selskapet kan ikke låne ut penger.

Styret skal delegere til brannsjefen den myndighet som kommunestyrene har delegert til styret i henhold til denne bestemmelsen. Med unntak av viktige og prinsipielle saker som fastsetting av dokumentasjon for brannvesenet.

§ 13 REPRESENTANTSKAPETS MØTER

Representantskapets leder innkaller til møtene i representantskapet. Innkallingen skal være skriftlig, og minimum 10 dager i forkant av møte. Kortere frist kan gis dersom det er påtrengende nødvendig. Samme frist gjelder ved innkalling til ekstraordinære møter. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltagerne. Innkallingen skal inneholde sakliste.

Det skal hvert kalenderår avholdes 2 ordinære representantskapsmøter som til sammen skal behandle følgende saker:

- 1 Årsmelding og regnskap
2. Valg av styremedlemmer
- 3 Overordnet mål og retningslinjer for driften
- 4 Budsjetttrammer og budsjettforutsetninger for det påfølgende kalenderåret
- 5 Økonomiplan for de 4 kommende år
- 6 Rammer for låneopptak og tilskudd fra deltagerne
- 7 Fastsette satser for godtgjøring for styremedlemmene.
- 8 Saker av prinsipiell karakter
- 9 Andre saker som tilligger representantskapet etter loven eller selskapsavtalen.

Representantskapet forutsettes å behandle årsmelding og regnskap innen utgangen av juni måned.

Møtene er åpne med mindre det følger av lov eller forskrift at representantskapet har rett til å lukke møte og vedtar lukking.

Representantskapets protokoller skal fortløpende sendes de enkelte deltagerne

§ 14 STYRETS MØTER

De ansattes representanter har samme rettigheter som øvrige styremedlemmer, med unntak av at de ansattes representanter ikke kan delta ved behandlingen av arbeidsgivers oppsigelse av tariffavtaler og i lønns- og tarifforhandlinger samt de begrensinger som følger av forvaltningsloven § 2 (enkeltvedtak og forskrift).

§ 15 REGNSKAP OG REVISOR

Regnskap skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper og det skal foretas revisjon. Revisor velges av representantskapet.

§ 16 ARBEIDSGIVERORGANISASJON

Selskapet skal være medlem av KS BEDRIFT

§17 PERSONALREGLEMENT OG LØNNSFORHANDLINGER

Styret skal sørge for at selskapet har et personalreglement for de ansatte, og skal gjennomføre og godkjenne lønnsforhandlinger for de ansatte.

§ 18 MØTEGODTGJØRELSE

Godtgjørelse for møtevirksomhet til styre og representantskapsmedlemmer utbetales etter de til enhver tid gjeldende satser fastsatt av representantskapet, jf. punkt 13 og reglement for selskapet.

§ 19 KLAGE

Alle klager på vedtak truffet av selskapet behandles internt i selskapet med mindre annet følger av lov eller forskrift. Vedtak truffet av administrasjonen avgjøres av styret. Vedtak truffet av styret avgjøres av representantskap.

§ 20 ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Endring av selskapsavtalen krever to tredjedelsflertall i representantskapet med mindre annet er fastsatt i lov eller forskrift.

§21 UTTREDEN OG OPPLØSNING

Den enkelte deltager kan med to – 2 – års skriftlig varsel regnet fra første årsskifte si opp sin deltagelse i selskapet. Dersom uttreden skyldes at overgang til et større selskap, er det tilstrekkelig at deltageren varsler uttreden skriftlig med ett – 1 – års varsel.

Beslutning om oppløsning vedtas av kommunestyret i hver enkelt deltagerkommune.

Ved oppløsning skal selskapets aktiva og gjeld fordeles etter deltagernes eierandeler, jf. denne avtalen § 10.

For øvrig vises til den til en hver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

Selskapet kan ikke oppløses før hver deltagerkommune har fastsatt og iverksatt dokumentasjon av brannvesenet.

§ 22 UTVIDELSE AV ANTALL DELTAGERE I SELSKAPET

Andre kommunene kan gå inn som deltagere i selskapet etter godkjenning fra kommunestyret i hver enkelt deltagerkommune.

§ 23 TVISTER

Tvister om denne avtale skal søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom dette ikke fører frem, avgjøres tvisten ved voldgift med tre medlemmer som oppnevnes av i tråd med den til enhver tid gjeldende lov om voldgift.

§24 IKRAFTREDEN

Denne avtale avløser revidert avtale av 01.01. 2011, og trer i kraft fra 01.07.2017.

Dato: 14.12.2017

For Bygland kommune

Dato: 14.12.2017

For Iveland kommune

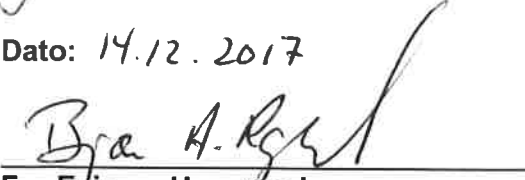
Dato:

For Bykle Kommune

Dato: 14.12.2017

For Valle kommune

Dato: 14.12.2017

For Evje og Hornnes kommune

Setesdal Brannvesen IKS

Etiske retningslinjer SBV

1. Generelt

Setesdal Brannvesen IKS legger stor vekt på våre verdier som er respekt, yrkesstolthet og trygghet i all sin virksomhet. Alle ansatte og styremedlemmer har et ansvar for at dette prinsippet etterleves. Som forvaltere av innbyggernes fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger.

Ledere på alle nivåer har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig adferd og legge betingelsene til rette for praktisering av dette. Årlig gjennomgang tilstrebes i avdelingene.

2. Lojalitet

Alle plikter å arbeide aktivt for å nå SBVs vedtatte mål. Det betyr at alle må være lojale til vedtak som er fattet administrativt eller av styre/representantskap, og overholde lover, forskrifter og reglementer som gjelder for SBV sin virksomhet.

Alle skal være seg bevisst at de i sitt arbeid danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til SBV. De plikter derfor å ta aktivt avstand fra, og bekjempe, enhver uetisk handling.

3. Åpenhet

Det skal være åpenhet og innsyn i forvaltningen, slik at allmennheten kan gjøre seg kjent med SBV sin virksomhet og se hvordan oppgavene blir skjøttet.

SBV har en aktiv opplysningsplikt. Ansatte og styremedlemmer i SBV skal alltid gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger, enten det er til andre myndigheter, selskaper, organisasjoner eller innbyggere. I noen sammenhenger betyr dette at man uoppfordret skal gi nødvendige opplysninger av betydning for behandling av saken.

4. Varsling

Ansatte forholder seg til rutinen for varsling av kritikkverdige forhold i SBV, i henhold til arbeidsmiljølovens Kapittel 2. I tråd med arbeidsmiljøloven § 2 A-1 har alle ansatte rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Bestemmelsene gir samtidig arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse § 2 A-2.

Det skal være lav terskel for å si fra om kritikkverdige forhold. Det er arbeidsgiver som har ansvaret for å skape en god yringskultur, og legge forholdene til rette for intern varsling § 2 A-3.

Det vises til rutiner for varsler og tips om ulovlige eller kritikkverdige forhold.

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	
E-post:jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

5. Ytringsfrihet

I SBV oppfordres alle ansatte til internt å ta del i arbeidet med å forbedre SBV sine tjenester og arbeidsmiljø gjennom å komme med forslag og konstruktiv kritikk. Alle ansatte kan, som privatpersoner, fritt ytre seg om alle forhold som ikke er taushetsbelagt eller unntatt offentlighet, jfr grunnlovens § 100.

Det er SBVs ledelse eller den ledelsen bemyndiger som kan uttale seg på SBVs vegne.

6. Handlemåte og framferd

SBV stiller krav til sine medarbeideres handlemåte og framferd slik at ingen skal trekke i tvil at ansattes integritet og innbyggernes rettssikkerhet er grunnleggende. Respekt og høflighet på arbeidsplass og overfor publikum skal etterleves.

7. Mangfold og diskriminering

Enhver ansatt og styremedlemmer i SBV har et selvstendig ansvar for å tydeliggjøre og bidra til etisk forsvarlig oppførsel, og legge til rette for praktisering av dette. SBV skal preges av respekt for ulikhet og det enkelte individ, slik at mangfold blir verdsatt. Med mangfold menes ulikhet i kjønn, etnisk eller nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion/livssyn, seksuell orientering, politisk standpunkt, alder og funksjonsevne. Diskriminering i ord og handling aksepteres ikke i SBV.

8. Fortrolige opplysninger/informasjon

Taushetsbelagt informasjon og fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med arbeid for SBV, må respekteres. All informasjon som gis skal være korrekt og pålitelig.

9. Forebygging av korrupsjon

Det hviler et stort ansvar på ansatte som forvaltere av samfunnets fellesmidler. Ansatte og styremedlemmer må derfor ikke ta imot penger, gaver, personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester, provisjon, tjenester eller annen ytelse som er egnet til å påvirke, eller ment å påvirke, ens handlinger, saksforberedelse, vedtak eller andre tjenstlige handlinger.

Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, som for eksempel reklamemateriell, blomster, kake o.l. Ved tilbud om gaver o.l. som går ut over disse retningslinjene, skal nærmeste overordnede kontaktes. Mottatte gaver av en slik art skal returneres sammen med et brev som redegjør for SBVs regler om dette.

10. Oppmerksomhet i forbindelse med representasjon

Moderate former for gjestfrihet og representasjon hører med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Graden av slik oppmerksomhet må ikke være slik at den påvirker beslutningsprosessen, eller kan gi andre grunn til å tro det.

Verksvegen 38	Organisasjonsnummer:	Telefon:	Mobil: 913 78810
4735 Evje	887932492	379 33246	
E-post:jremme@e-h.kommune.no		379 30079	

11. Reiseutgifter

Reiseutgifter i forbindelse med kjøp, forhandlinger o.l. skal betales fullt ut av SBV. Unntak krever særskilt beslutning av nærmeste overordnet. Gratisreiser skal ikke foretas uten samtykke fra avdelingsleder.

12. Personlige interesser kontra SBV sine interesser

Det er ikke tillatt for ansatte i SBV og styremedlemmer å utnytte arbeidsforholdet/ tillitsvervet til egen eller andres private vinning.

Ansatte i SBV og styremedlemmer skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom SBVs interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde tilfeller som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelsen i en sak en har faglig ansvar for, eller for øvrig deltar i behandlingen av, skal dette tas opp med overordnede.

Eksempler på slike mulige interessekonflikter kan være:

- 1) Forretningsmessige forhold til tidligere arbeidsgiver eller arbeidskolleger.
- 2) Lønnet bijobb som kan påvirke ens arbeid i SBV.
- 3) Engasjement i interesseorganisasjon eller politisk virksomhet som berører forhold som den enkelte arbeider med i SBV.
- 4) Personlige økonomiske interesser som kan føre til at medarbeideren kommer i en konkurransesituasjon eller lojalitetskonflikt til SBV sin virksomhet.
- 5) Familiære og andre nære sosiale forbindelser.
- 6) SBV kan ikke ha et forretningsmessig forhold til egne heltidsansatte.

Ansatte i SBV kan ikke uten tillatelse fra avdelingsleder ta annet lønnet arbeid eller etablere næringsvirksomhet som vil være av et slikt omfang at det kan gå ut over arbeidsytelsen i SBV.

Dersom ansatte er engasjert i frivillige organisasjoner, idrettslag og lignende, og det er aktuelt med for eksempel dugnadsinnsats for disse, skal dette ikke påvirke SBVs prioritering av arbeid og oppdrag. Skulle det i særlige tilfeller være aktuelt å gjennomføre oppdrag med ansattes egeninnsats, skal beslutningen tas av avdelingsleder.

13. Privat bruk av utstyr i SBV sitt eie

Alt utstyr i SBVs eie skal som hovedregel bare brukes i SBVs tjeneste. Avdelingsleder avgjør om utstyr kan lånes ut til privat bruk av ansatte i SBV. Slik bruk må ikke være til ulempe for arbeidsgiver. Utlånet skal registreres, og brukeren er ansvarlig for utgifter og eventuelle skader som følge av utlånet.

14. Kurs/foredrag eller annet lønnet oppdrag i ordinær arbeidstid

Ansatte i SBV som engasjeres og får godtgjørelse av utenforstående for bidrag i forbindelse med kurs/foredrag som medfører bruk av ordinær arbeidstid, skal ta igjen denne. Dobbel lønn skal ikke forekomme.

Ansatte har plikt til å gi nærmeste leder beskjed dersom vedkommende får lønn fra annen arbeidsgiver, og samtidig har permisjon med lønn fra SBV.

Behandlet og vedtatt av SBV sitt styre 11. oktober 2018

Jerry Anker Remme
Daglig leder/brannsjef

Torunn Charlotte Nyberg
Styreleder

Gro Anita Mykjåland
Representantskapsleder

Reiseregning Setesdal Brannvesen IKS

Personnr. (11 siffer)		Navn		Ressursnr.
Adresse		Postnr	Poststed	
Stilling	Reisetillatelse gitt av	Bank-/postkonto (11 siffer)		Skattekommune

NB! Spesifiser reisen på vedlegg !!   L.art   Antall   Sats   Beløp   Art   Ansvar   Funksjon   Prosjekt   MVA

KM-GODTGJØRELSE

Bruk av egen bil	Km - godtgj. bil	4000		4,10		31600	1000	338	
	over 10.000 km			3,45		31600	1000	338	
	Km m/passasjer	4010		1,00		31600	1000	338	
	Km m/tilhenger/utstyr	4050		1,00		31600	1000	338	

UTLEGG

Utlegg i flg. bilag	4400					31707	1000	338	
Natt-tillegg, ulegitimert, ikke hotell	4300			430,00		31609	1000	338	

KOSTGODTGJØRELSE

Kostgodtgj. UTEN overnatting og MED TREKK for måltider	6 - 12 timer	Diett	4215		289,00	31601	1000	338		
		{	- Frokost	4372		58,00	31601	1000	338	
			- Lunsj	4381		87,00	31601	1000	338	
			- Middag	4391		144,00	31601	1000	338	
	{	over 12 timer	Diett	4220		537,00	31601	1000	338	
			- Frokost	4350		107,00	31601	1000	338	
			- Lunsj	4360		161,00	31601	1000	338	
			- Middag	4365		269,00	31601	1000	338	

Kostgodtgj. MED overnatting	Over 12 timer	Hotellopphold	4230		733,00	31601	1000	338	
		Privatopphold	4231		733,00	31601	1000	338	
		Herav: Trekkpl. godtgj. (kr 510,-)							
		Trekkfri godtgj. (kr 200,-)							

Trekk ved overnatting	Måltider dekket av arrangør / arb.giver skal trekkes fra i kostgodtgj.	- Frokost	4370		142,00	31601	1000	338	
		- Lunsj	4380		213,00	31601	1000	338	
		- Middag	4390		355,00	31601	1000	338	

Møtegodtgjørelse	2700					10801	1000	338	
Tapt arbeidsfortjeneste	2710					10802	1000	338	
Reiseforskudd	8810					21375520	1000	338	

Reisen er foretatt på den for kommunen billigste måte, og oppholdet er avgrenset til det i forbindelse med vervet strengt nødvendige tidsrommet

Evje, dato:	Evje, dato:	Evje, dato:	
Underskrift:	Attestasjon:	Anvisning:	

PS 27/21 De tillitsvalgte orienterer

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
28/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Bykle kommune

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Bykle kommunestyre vedtar «Selskapsavtale for 110 Agder IKS», slik den fremgår av vedlegg til saksfremlegget
2. Bykle kommunestyre delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

Andre dokumenter i saken:

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagerne i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen for større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man ha gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjer kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjer overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjer til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftens av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må vær lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
29/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Valle kommune

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Valle kommunestyre vedtar «Selskapsavtale for 110 Agder IKS», slik den fremgår av vedlegg til saksfremlegget
2. Valle kommunestyre delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

- 1 Selskapsavtale 110 Agder IKS.PDF
- 2 Betenkning fra KS-advokatene.PDF

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjøringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
30/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Bygland kommune

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Bygland kommunestyre vedtar «Selskapsavtale for 110 Agder IKS», slik den fremgår av vedlegg til saksfremlegget
2. Bygland kommunestyre delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

- 1 Selskapsavtale 110 Agder IKS.PDF
- 2 Betenkning fra KS-advokatene.PDF

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
31/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Evje og Hornnes kommune

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Evje og Hornnes kommunestyre vedtar «Selskapsavtale for 110 Agder IKS», slik den fremgår av vedlegg til saksframlegget
2. Evje og Hornnes kommunestyre delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

- 1 Selskapsavtale 110 Agder IKS.PDF
- 2 Betenkning fra KS-advokatene.PDF

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjøringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen for større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man ha gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
32/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS, Iveland kommune

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Iveland kommunestyre vedtar «Selskapsavtale for 110 Agder IKS», slik den fremgår av vedlegg til saksfremlegget
2. Iveland kommunestyre delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

- 1 Selskapsavtale 110 Agder IKS.PDF
- 2 Betenkning fra KS-advokatene.PDF

Andre dokumenter i saken:

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjøringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brannvesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS-selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjøringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
33/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Opprettelse av nytt selskap - 110 Agder IKS

Brannsjefens forslag til vedtak:

1. Representantskapet i Setesdal brannvesen IKS delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 vedrørende nødalarmingsentral, med de til enhver tid gjeldende forskrifter, til representantskapet, der loven selv ikke er til hinder for det
2. Representantskapet i Setesdal brannvesen IKS utpeker **XXX** som deltaker i 110 Agder IKS' representantskap, og **XXX** som vararepresentant

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Agder 110 IKS etableres for å ha ett ordnet eierforhold til nødmeldetjenesten

Utredning og begrunnelse

Det betales drift av 110 over brannvesenets budsjett

Det at det etableres ett IKS gjør at vi forholder oss til Agder 110 IKS, istedet for Arendal kommune som er vertskommune for Østre Agder 110, hvor 110 har vært en del av Arendal brannvesen.

Det er bare antall innbyggere som danner grunnlaget for betaling til Agder 110 IKS. Det er samme grunnlag som nyttes nå som vi betaler til Arendal kommune.

Kostnadene forventes videreført noenlunde som i dagens modell.

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

- 1 Selskapsavtale 110 Agder IKS.PDF
- 2 Betenkning fra KS-advokatene.PDF

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjørringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen for større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man ha gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjer kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjer overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON - KS ADVOKATENE - Advokater MNA

Tor Allstrin – avd.dir.
Elisabeth Aasheim
Kristine Røed Brun
Gry Brandshaug Dale
Mårten Brandsnes Faret

Øyvind Gjelstad
Solfrid Vaage Haukaas
Anne-Lise Hellebostad
Beatrice Dankertsen Hennyng
Hakon Huus-Hansen

Erna Larsen
Øyvind Renslo
Jostein Selle
Cecilie R. Sæther
Siri Tofte

Kristine Vigander
Geir S. Winters
Frode Lauareid
Sabrina Becher (adv.sek.)
Linda Hansen (adv.sek.)

Østre Agder Brannvesen

Vår referanse: 17/00664-2
Ansvarlig advokat: Erna M. Larsen
Deres referanse:

Dato: 19.05.2017

Betenkning vedrørende organisering av 110-sentral

1. Innledning

Det vises til forespørsel om å få en vurdering av hvordan nødmeldetjenesten kan organiseres fordeler og ulemper ved valg av organisasjon for 110 sentral plassert i Kristiansand. Bakgrunnen er at det er vedtatt at alle operasjonssentralene i Agderregionen skal samles og lokaliseres i Kristiansand. Det er lokalt brannvesen som skal administrere sentralen.

Det er avtalt at vurderingen kun skal omfatte vertskommune etter kommuneloven (k) kap 5 og Interkommunalt selskap (IKS) etter Lov om interkommunale selskap av 26.01. 1999.

Jeg tar først for meg vertskommunemodellen som en administrativ modell etter kl. § 28-1b og deretter IKS-selskap. Vertskommune med folkevalgt nemd er holdt utenfor. Som bakgrunn for vurderingen er det opplyst at ny 110-sentral skal eies av til sammen 29 kommuner. Jeg redegjør innledningsvis kort hva det innebærer at 110-sentralen skal ledes av lokalt brannvesen, deretter sier jeg litt om de modellene, vertskommune og IKS-selskap før jeg går over på fordeler og ulemper.

2. Hva betyr det at lokalt brannvesen skal administrere 110-sentralen

Et lokalt brannvesen kan være organisert på ulike måter, men innenfor det regelverket som følger av kommuneloven og bestemmelser i brann og eksplosjonsloven § 9, fjerde ledd som sier at en kommune kan overlate brann- og eksplosjonsvernoppgaver til en annen kommune, eller samarbeide med en eller flere kommuner enten etter reglene i kommuneloven eller i en selskapsform som er tillatt for en kommune.

Som jeg redegjorde for i møte med brannsjefene den 06.04. 2017, betyr dette altså ikke at kommunene må opprette ordningen som en vertskommunemodell med Kristiansand kommune som vertskommune, eller en av de andre kommunene som vertskommune. Ordningen kan også administreres ved at eierne oppretter et interkommunalt selskap.

Dersom kommunene ønsker en IKS – modell, trenger det ikke være slik at den enkelte eier må være direkte eier. Det er fullt mulig at noen kommuner er eiere direkte fordi brann vesenet i dag er en del av kommunen som rettssubjekt, mens andre kommuner ønsker at de skal være eiere gjennom et allerede etablert IKS-selskap, fordi brannvesenet i dag er organisert som et IKS-selskap. Eksempelvis kan Arendal kommune som i dag er vertskommune for Østre Agder Brannvesen, og de øvrige deltagerne i dette samarbeidet være eiere direkte i IKS- selskapet for drift av 110-sentralen, mens eierne i Brannvesenet –

Sør IKS går inn som eiere via dette IKS-selskapet. Da vil Brannvesenet Sør IKS være eier av IKS-selskapet som skal drifte 110-sentralen. Det følger av IKS-loven § 1 at deltagere i et IKS-selskap, kan være både kommuner, fylkeskommuner og andre IKS-selskaper.

Kommunen kan gjennom selskapsavtalen bestemme at brannsjefene skal representere eierne og være den som møter i representantskapet, eller den brannsjefen utpeker i hans fravær. Dette vil sikre at det brannfaglige blir ivaretatt og det sikrer en god innflytelse fra alle dagens brannvesen uavhengig av hvordan de er organisert.

3. Kort om vertskommune-modellen kl. kap. 5 A

En vertskommune er ikke en selskapsform, men en samarbeidsform mellom kommuner basert på avtale. Det opprettes derfor ikke noe nytt rettssubjekt. Samarbeidet går ut på at en eller flere kommuner overlater oppgaver, herunder lovbestemte oppgaver til en vertskommune, jf. kl § 28-1a. Det vil si at modellen er tilrettelagt for lovbestemte tjenesteytelser, som eksempelvis 110- sentraltjenestene er.

En administrativ vertskommune modell opprettes formelt ved kommunestyrene i de enkelte kommunene fatter delegasjonsvedtak der de delegerer oppgaver og avgjørelser til administrasjonssjefen i vertskommunen. Det opprettes ikke noe formelt styre for å løse oppgavene. Det er administrasjonssjefen (rådmannen) i vertskommunen som velger hvordan oppgavene skal løses og hvordan tjenesten skal organiseres, med mindre det er gitt noen føringer i delegasjonsvedtaket eller i samarbeidsavtalen som deltagerne i samarbeidet er pliktig til å opprette, jf. kl. § 28-1 e.

Det er kjent at vertskommunebegrepet også brukes der en er utenfor det lovregulerte vertskommunebegrepet i kommunelovens Kap 5 A. I så fall er det ikke tale om et formelt vertskommunesamarbeid etter reglene i kommuneloven kap 5 A, men en annen organisasjonsform/avtaleform som er brukt. Det kan derfor oppstå noen situasjoner der det snakkes om vertskommunesamarbeid, men hvor det formelt sett blir feil å benytte begrepet. Vi har sett at noen eksempelvis har kalt et samarbeid der den kommunen som har kontorstedet blir kalt vertskommune, men når en ser på hvordan det er organisert, så er det ikke noe vertskommune etter kommuneloven, men i realiteten et samarbeid etter kommuneloven § 27. De har eksempelvis opprettet et styre bestående av representanter fra alle deltagerne og med brannsjefen i kontorkommunen som daglig leder av brannvesenet. Dette er et eksempel på feil bruk av vertskommunebegrepet. En slik løsning er ikke en vertskommunemodell etter kommuneloven, men et samarbeid etter kommuneloven § 27 (kalt § 27 samarbeid). En slik modell kan være opprettet som eget rettssubjekt, men det trenger ikke være det. Jeg går ikke nærmere inn på § 27 modellen, da den ligger utenfor bestillingen her.

Når oppgaver er delegert til vertskommunen, sitter fortsatt samarbeidskommunen med ansvaret. Samarbeidskommunen har derfor betydelig innflytelse over utøvelsen av hvordan den myndighet som er delegert utøves. Kommunen har både instruksjons- og omgjøringsrett overfor vertskommunen. I dette ligger at samarbeidskommunen kan gripe inn dersom en mener vertskommunen ikke utøver oppgavene på en tilfredsstillende måte og gi instruksjer. Den kan også trekke tilbake delegasjonsvedtaket. I realiteten opphører da vertskommunesamarbeidet, eller det endrer innhold, avhengig av hva som trekkes tilbake.

Deltagerne i et vertskommunesamarbeid har ubegrenset økonomisk ansvar for virksomheten.

4. Kort om IKS-selskap

Et interkommunalt selskap (IKS) reguleres av egen lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6. Det er ikke begrenset i loven hvilke oppgaver som kan legges til slikt selskap. Når det gjelder lovpålagte oppgaver som brannvern, herunder 110 sentralen, følger det av brann og eksplosjonsvernloven § 9, fjerde ledd at slike oppgaver kan overlates til en virksomhet. Det innebærer at drift av 110-sentralen kan overlates til et IKS-selskap.

Et IKS er eget rettssubjekt, jf lovens § 2. Selskapet vil derfor være ansvarlig for sine forpliktelser. Kreditorer vil derfor først måtte gå på selskapet for å få dekket sine krav før de kan kreve dekning fra eierne, og da bare etter den ansvarsandelen hver eier har. Den enkeltes ansvarsandel skal derfor være avtalt i selskapsavtalen som et IKS-selskap er pliktig til å ha.

Eierne av et IKS-selskap betegnes i loven som deltagere, og selskapets formål skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4. Skal selskapets formål være drift av 110-sentral, skal dette eksempelvis fremgå av selskapsavtalen.

Deltagerne har ubegrenset økonomisk ansvar for en prosentdel eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser.

Øverste organ i selskapet er representantskapet. Alle deltagere skal være representert med minimum en deltager hver. Selskapet må ha et styre og en daglig leder.

5. Fordeler og ulemper med vertskommune

Fordeler

- Noen kan se på det som en fordel at en vertskommune ikke er eget rettssubjekt. Det betyr at kommunene har direkte politisk styring med hvordan oppgavene/tjenestene utføres. Helt riktig blir det likevel ikke. For vertskommunen er dette korrekt. I vertskommunen vil politisk nivå ha direkte styring med administrasjonen, mens samarbeidskommunene må gå via vertskommunen og er avhengig av at vertskommunen følger opp de vedtak som treffes og følger samarbeidsavtalen. Samarbeidskommunene har med andre ord ikke direkte styring overfor administrasjonssjefen eller brannsjefen i vertskommunen.
- Enklere beslutningsvei, når det kan treffes instruksjoner når tid som helst overfor vertskommunen (kan for vertskommunen oppleves som en ulempe hvis dette fører til liten stabilitet og lite forutsigbarhet)
- Lovpålagte oppgaver kan tildeles et vertskommunesamarbeid etter kl Kap 5 A. Det kan man eksempelvis ikke til et § 27 samarbeid. Nødmeldetjenesten er en lovpålagt oppgave, slik at vertskommunemodellen kan benyttes
- De delegerende kommunene (samarbeidskommunene) slipper å utføre oppgavene selv (kan også oppfattes som en ulempe for enkelte)
- De delegerende kommunene slipper å tenke på hvordan oppgaven skal organiseres internt i vertskommunen (kan oppfattes som en ulempe for enkelte)

- Vertskommunen får et større og samlet ansvar for oppgavene/tjenesten som kan tilsi bedre oversikt og bedre tjenester ut til innbyggerne.
- Vertskommunen bestemmer hvordan oppgaven skal organiseres internt – noe kan bestemmes i samarbeidsavtalen slik at delegerende kommuner får noe innflytelse her.

Ulemper

- Det kan bli uoversiktlig med for mange deltagere. Det er bare kommuner som kan være deltagere, ikke et brannvesen som er opprettet som eget rettssubjekt eksempelvis et IKS. Med 29 kommuner kan det bli vanskelig å håndtere for en vertskommune, særlig dersom flere kommuner ønsker avvikende samarbeidsavtaler. Det er ikke slik at alle må vedta samme samarbeidsavtale. Det bør ikke være for mange deltagere i et vertskommunesamarbeid.
- Kan være en ulempe at vertskommunen får større ansvar enn de delegerende samarbeidskommunene.
- Delegerende kommuner kan oppleve mindre styring med virksomheten enn det man har gjennom et selskap.
- Ansvarsforholdene utad er uklare fordi de delegerende kommuner sitter fortsatt med det lovpålagte ansvaret selv om det er vertskommunen som utfører tjenesten. Et uavklart spørsmål er hvem vil være rett saksøkt hvis det oppstår feil?
- Instruksjoner kan være uklare, og vertskommunen tolker de feil. Kan føre til tvister mellom vertskommune og delegerende kommune.
- Det forhold at oppgaven er pålagt å samarbeide om, betyr i realiteten at en delegerende kommune ikke kan utøve retten til å tre ut av samarbeidet ved å trekke tilbake delegasjonsvedtaket. Mulig dette kan være en fordel ved at det kan tvinge de andre kommunene til å revurdere samarbeidsavtalene sine, eller til å gå over i en annen organisasjonsform. Er det en stor kommune vil dette kunne ha en realitet. Er det en liten kommune, er det ikke sikkert dette får en realitet.
- Som nevnt under fordeler, kan det at en delegerende kommune når som helst kan treffe instruksjoner overfor vertskommunen kan føre til liten stabilitet og lite forutsigbarhet. Jo flere kommuner som er med i samarbeidet, jo større kan dette problemet bli.

6. Fordeler og ulemper med et IKS- selskap

Fordeler

- Kan tildeles lovpålagte oppgaver med mindre det fremgår av lov at dette er en hindring. For 110-sentralen er dette uproblematisk. Denne oppgaven kan legges til et IKS-selskap.
- Styrt av et godt og gjennomarbeidet regelverk. Dette skaper forutsigbarhet og stabilitet.
- Alle deltagerne har samme styringsmulighet ved at alle er representert i representantskapet. Antall deltagere i representantskapet kan reduseres betydelig ved at et brannvesen organisert

som et IKS går inn som deltager (eier). Dette vil være en vesentlig fordel når det dreier seg om i alt 29 kommuner. Da får man redusert antall deltagere i representantskapet i et IKS-selskap som skal drifte 110-sentralen betydelig.

- Det at eierutøvelsen skjer gjennom representantskapet, skaper stabilitet og forutsigbarhet ved at instruksjoner til styret skjer samlet ved flertallsvedtak, og via det årlige representantskapsmøte.
- Fordelen er at et IKS-selskap kan være deltager i et annet IKS, jf. ikl § 1. Dette betyr også at man ved å velge en løsning med at 110-sentralen driftes av et IKS-selskap med de brannvesen som i dag er et IKS på eiersiden, vil man kunne ha gjennomgående representasjon. Brannsjefen i IKS kan være den som representerer eierne i representantskapet i IKS-selskapet for 110-sentralen.
- Skal ha en daglig leder som styrer den daglige virksomheten.

Ulemper

- Det er ikke direkte politisk styring. Styring skjer via eierorganet. Når det dreier seg om en fagoppgave som 110-sentralen er, har politisk styring liten betydning da dette krever minimalt av politisk styring
- Ubegrenset ansvar for selskapsøkonomien, men begrenset til en prosentandel eller brøkdel. Har ingen betydning i forhold når vertskommune er alternativet, da det også her er ubegrenset økonomisk ansvar
- Kan oppleves som noe lengre beslutningsvei, når man må gå via eierorganet og dette ikke har månedlige møter.

Konklusjon

Basert på at antall kommuner er 29, vil min anbefaling som jeg også redegjorde for i møte 06.04. 2017 være å velge et IKS der brannvesenet som er organisert som IKS går inn som deltager på eiersiden på vegne av de kommunene som eier brannvesenet. Dette er basert på at det bør være færrest mulig deltagere på eiersiden. Det vil kunne gi gjennomgående representasjon. Brannsjefene kan representere kommunene i representantskapet gjennom selskapsavtalen. En fordel når 110-sentralen er en fagoppgave.

Med 110-sentralen organisert som et IKS-selskap, gir det gode styringsmuligheter for alle deltagerne, samt at det medfører stabilitet og forutsigbarhet at selskapsavtalen må være lik for alle. Det at organisasjonsformen styres av et gjennomarbeidet regelverk, betyr også at det er oversiktlig.

Med vennlig hilsen

Emma M. Larsen

Erna M. Larsen
advokat

Telefon: 24 13 29 66 | 90 18 35 27
E-post: Erna.Larsen@ks.no

Setesdal brannvesen IKS

Arkiv: 151
Saksmappe: 2021/1576 -7
Saksbehandler: MKR
Dato: 04.10.2021

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
34/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021
	Representantskap Setesdal brannvesen IKS	

Økonomistatus og økonomiplan

Brannsjefens forslag til vedtak:

Saksutredning

Økonomistatus 2021 og økonomiplan 2021-2024 legges frem

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

Vedlegg:

Andre dokumenter i saken:

Setesdal brannvesen IKS

Arkiv:
Saksmappe: 2021/2846 -1
Saksbehandler: LR
Dato: 04.10.2021

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
35/21	Styret Setesdal brannvesen IKS	08.10.2021

Avklare lønshåndtering for heltidsmannskaper

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I Selskapsavtalen § 17, står det at styret skal gjennomføre og godkjenne lønnsforhandlinger for de ansatte.

Formelt grunnlag

Selskapsavtalen § 17

Evje, 04.10.2021

Brannsjef

PS 36/21 Eventuelt